

Manuskriptbeskrivningar

Två manuskript finns i Svenska litteratursällskapets arkiv, de övriga i Nationalbibliotekets Topeliussamling. Därtill finns ett manuskript i Thesleffs samling på NB (privat ägo).

För uppgifter om dikternas placering i manuskriphäftena, se förteckningen över manuskript och tryck i pdf-fil.

Svenska litteratursällskapets arkiv

Historiska och litteraturhistoriska arkivet:

SLSA 801 "Dröm och Verklighet": lapp av formatet 8,4 x 10,6 cm. Gråvitt, tunt papper, upplimmat på tjockare papper. Brunsvart bläck. Strofen signerad Z. *Topelius*.

SLSA 1104 VI.1.210.1 "En liten pilt": brev till J. L. Runeberg 17 Jan. 1852: lägg om 4 sidor, 26,9 x 20,8 cm. Blått, vattrat skrivpapper. Brunt bläck, blekt skriftbild.

Topeliussamlingen, Nationalbiblioteket i Helsingfors

Diktmanuskript ingår i följande signum:

244.23–24 Brev från J. Hæggström till ZT

244.107 Lyrik och uppsatser

244.131–134 Topelius dagböcker 1832–1840

244.147 *Ephemerer* 1834–1837, diverse utkast

244.148 *Promenader*

244.149 *Mina Nöjen*

244.150 *Ljung Blommornas Bok* (I–II) och *Zonas Bok* (I–III)

244.151–152 *Ohyflade Koncepter* och *Ungskogen*

244.176 Dikter och visor

244.23–24 "Den resande studenten" är skriven på sista sidan av brev från J. Hæggström till ZT 30/10 1845. Brevet är ett lägg om 4 sidor, 21,0 x 13,4 cm, av tunt, blågrått skrivpapper. Brevtexten upptar läggets tre första sidor.

244.107. Lyrik och uppsatser

Enskilda manuskriptblad har bundits in i bibliotekets band (38,5 x 24,3 cm) och försetts med maskinskrivet titelblad: "Topeliuska Samlingen 7. / Ser. I. / Litterära handskrifter. / Bd VII. / Lyrik. Diverse uppsatser på prosa." Volymen innehåller 667 sidor med manuskriptblad av olika format, samt avskrifter. Bladen är folierade med blyerts av annan hand på varje rectosida (1, 3, 5 etc.). Bladen är i allmänhet något ojämnt skurna; formatet kan variera med 1–3 mm beroende på var mätningen görs.

Pag. 1. "Det oförgängliga": Lägg om 4 sidor, 35,5 x 11,0 cm. Gulvitt papper, brunsvart bläck, prydlig stil. Dikten upptar hela första sidan.

Pag. 4. "En sommarnatt i skogen": Samma lägg som ovan, brunsvart bläck, tydlig stil. Dikten börjar en tredjedel ned på sidan, och upptar resten av den.

Pag. 12. "Naturens skönhet": Lägg om 4 sidor, 33,1 x 10,5 cm. Gulvitt papper, brunsvart bläck, prydlig stil. Dikten täcker läggets sista sida.

Pag. 16. "Själens frid": Lägg om 4 sidor, 34,5 x 10,5 cm. Gulvitt papper, brunsvart bläck, prydlig stil. Dikten är skriven mitt på läggets sista sida.

Pag. 17. "Vid Tjugu år": Lägg om 4 sidor, 33,5 x 11,0 cm. Gulvitt papper, sidan något fläckad, brunsvart bläck, prydlig stil. Dikten är skriven på nedre halvan av läggets första sida.

Pag. 19. "Vid pianot": Samma lägg som ovan, prydlig stil. Dikten skriven överst på tredje sidan.

- Pag. 20. "Folkmelodier": Samma lägg som ovan, pryddig stil. Dikten skriven på nedre halvan av läggets fjärde sida.
- Pag. 33. "Sanct Henrik": Lägg om 4 sidor, 35,0 x 11,0 cm. Gulvitt papper, brunsvart bläck, flyhänt stil. Dikten täcker läggets tredje sida.
- Pag. 51. "Skördefolket dansar om qvällen på ängen" (Sylvias visor): Lägg om 4 sidor, ca 35,5 x 11,0 cm. Gulvitt papper, brunsvart bläck, slarvig stil. Många ändringar; verser och strofer tillagda i marginalen. Dikten upptar hela första sidan av lägget.
- Pag. 57. "Björken berättar hvad som kan hända i månskenet" (Sylvias visor): Lägg om 4 sidor, 35,7 x 11,2 cm. Gulvitt papper, brunsvart, blekt bläck, strykningar förekommer. Dikten täcker tredje sidan av lägget, och 3/4 av den fjärde.
- Pag. 62. "Det rätta hemmet": Lägg om 4 sidor, läggets nedre kant riven. Gulvitt papper, brunsvart bläck. Relativt liten stil, strykningar förekommer. Dikten täcker läggets fjärde sida.
- Pag. 70. "Under Rönn och Syrén" (Sylvias visor): Lägg om 4 sidor, 37,1 x 11,7 cm. Gråvitt, tunt papper, konserverat i hörnen. Nedersta delen av lägget nött och fläckt. Brunsvart bläck, blekt skriftbild, strykningar förekommer. Dikten täcker andra sidan av lägget.
- Pag. 86. "Johan Gabriel Leistenius": Lägg om fyra sidor, 36,0 x 10,5 cm. Gulvitt, vattrat papper, brunsvart bläck. Många strykningar och ändringar. Dikten täcker läggets andra sida.
- Pag. 89 f. "Det oförgängliga": Blad av formatet 37,0 x 11,0 cm. Topelius egen paginering i högra hörnet: 5. Gulvitt tunt papper, nedre kanten riven. Brunsvart bläck, stor och pryddig stil. Dikten täcker första sidan, en strof skriven på bladets versosida.
- Pag. 90. "En verld i spillror": Samma blad som ovan. Brunsvart bläck, stor och pryddig stil (samma som ovan). Dikten skriven efter föregående dikt, och täcker resten av sidan.
- Pag. 91 f. "Studentvisa" (två versioner): Blad av formatet 37,0 x 11,0 cm. Grått papper, brunsvart bläck, relativt liten stil. Strykningar förekommer. Dikten täcker hela rectosidan och halva versosidan.
- Pag. 264. "En liten flickas klagan i skogen" (Sylvias visor): Blad av formatet 27,0 x 20,5 cm. Blåaktigt vattrat skrivpapper. Brunt bläck, något blekt skriftbild. Dikten skriven på versosidan. Bladet har varit vikt till ett lägg och versosidans text är skriven i två kolumner, vinkelrätt i förhållande till rectosidans text. Dikten skriven i den andra kolumnen. På rectorsidan dikten *Till Damerna*. 30 Maj 1853.

244.131–134 Topelius dagböcker 1832–1840

Beskrivning av manuskripten kommer att ingå i utgåvan av dagböckerna.

244.147. *Ephemerer* 1834–1837, samt diverse utkast

Bandet (24,5 x 19,0 cm) har av biblioteket försetts med maskinskrivet titelblad: "Topeliuska Samlingen 47. / Ser. I. / Litterära handlingar. / [Bd XI överstruket med blyerts]/ *Ephemerer*." Volymen innehåller fem häften med Topelius handskrivna tidning *Ephemerer* 1834–1837 i större och mindre format, samt bihang och diverse utkast. Volymen innehåller 292 sidor. Bladen är folierade med blyerts av annan hand på varje rectosida (1., 3., 5. o.s.v.).

Pag. 291–292. "Vetandets törst": Dikten är skriven på bägge sidor av en lapp av formatet 6,5 x 12,6 cm. Papperet är vattrat och gulvitt. Skriften är stor och tydligt präntad.

Coll. 244.148. *Promenader*

Nedanstående manuskriphäften har bundits in i bibliotekets band (19,7 x 12,8 cm) och försetts med ett maskinskrivet titelblad: "Topeliuska Samlingen 48. / Ser. I. / Litterära handlingar. / [Bd XI överstruket med blyerts]/ *Promenader* II–IX." På tredje bladets rectosida en innehållsförteckning.

Volymen innehåller åtta häften med samlingsnamnet *Promenader* med sammanlagt 366 s. Häftena är ordnade i bokstavsordning B–I, och samtliga har en undertitel, häfte A saknas. Häftena är paginerade av Topelius, 40.–406., i de övre ytterhörnen.

Häfte B

Titelblad: *Promenader. / Drifvor och blommor, morgonrodnad, / solskenshimmel, norrsken och mörkan natt. / häftet B. Euterpe. /Hfors den 10 Martii 1837.* Överst på sidan: *O skam!* Därefter, ovanför den egentliga titeln, med ljust gulgrönt bläck [?]: *Promenader i grönt och gult. – / Lefwe det!* Längre ner på sidan, vinkelrätt i förhållande till övrig text bl.a. *Euterpe.* Versosidan blank. Tunt, grått, solkigt papper upplimmat på ett kraftigt papper.

Format och papper: 19,0 x 11,8 cm. Papperet är vattnat och har vattenlinjer och -märke (synligt: J C T & S) Gulvitt och välbevarat. Omslaget förstärkt.

Omfång och paginering: Häftet består av ett sytt 48-sidigt lägg. Titelsidan är paginerad 40. med blyerts av annan hand. Topelius paginering från andra bladets rectosida 41.–84. Nästsista sidan paginerad 85 med blyerts av annan hand, sista sidan ickepaganerad.

Datering: Första dateringen *d. 12 Martii* (pag. 46.) och den sista *d. 7 Sept.* (pag. 83.) 1837.

Skriftbild: Stilen är relativt stor och lättläst. Brunt bläck, med undantag för några små anteckningar skrivna med blyerts. Många strykningar och ändringar, texten helt struken på tio sidor. På vissa sidor diverse bokstäver, initialer och namn skrivna längs kanterna. Sidorna är ibland tätt skrivna, ibland påfallande glest, och blanka sidor förekommer.

Häfte C

Titelblad: *Promenader / Drifvor och blommor, morgonrodnad, / solskenshimmel, norrsken och mörkan natt. / Häftet C. /III. Thalia. /Helsingfors den 25 Sept 1837.* Versosidan blank. Tunt grått, solkigt papper upplimmat på ett kraftigt papper.

Format och papper: ca 18,2 x 11,0 cm. Papperet är vattnat, har vattenlinjer och -märke (delvis synligt ornament). Gulvitt och solkigt. Omslaget förstärkt.

Omfång och paginering: Häftet består av ett sytt 48-sidigt lägg. Titelsidan har paginerats 87. med blyerts av annan hand. Topelius paginering från andra bladets rectosida 88.–129. Sista sidan ickepaganerad.

Datering: Första dateringen *Den 28 September 1837.* (pag. 92.) och den sista *11/5 [1838]* (pag. 83.).

Skriftbild: Stilen är sirlig och lättläst. Brunt bläck. En del strykningar och ändringar förekommer. Sidorna är fullskrivna, med undantag för ett tomt blad (pag. 109.–110.) och sista bladet med sju textrader på rectosidan.

Häfte D

Titelblad: *Promenader / Drifvor och blommor, morgonrodnad / solskenshimmel, norrsken och mörkan natt. / Häftet D. /IV. Melpomene. /Hfors den 15 Martii 1838.* Tunt grått, solkigt papper upplimmat på kraftigt papper. På versosidan *Les coeur – un abyme! / Pope –*, vinkelrätt *Drifvor.*

Format och papper: ca 17,3 x 10,8 cm. Papperet är vattnat, har vattenlinjer och -märke (delar av oidentifierat ornament). Gulvitt och solkigt, med ojämna och något nötta kanter. Det yttersta bladet av lägget förstärkt.

Omfång och paginering: Häftet består av ett 40-sidigt sytt lägg. Titelsidan har paginerats 131. med blyerts av annan hand. Topelius paginering från andra bladets rectosida 133.–169. Sista sidan ickepaganerad.

Datering: Första dateringen *3/4 [1838]* (pag. 145.) och den sista *den 11/6 38* (pag. 169.)

Skriftbild: Stilen är sirlig och lättläst, med luftigt radavstånd. Brunt bläck. En del strykningar och ändringar. Sidorna är relativt fullskrivna, med undantag för sista bladet, där texten täcker övre delen av nästsista sidan, och sista sidan är blank.

Häfte E

Titelblad: *H. V. / Promenader / Drifvor och blommor / morgonrodnad, solskenshimmel, / norrsken och mörk natt. / Häftet E. / V. Terpsichore. / NyCarleby d. 26 Julii 1838.* Versosidan blank.

Format och papper: ca 16,6 x 10,2 cm. Papperet är kraftigt, vattrat och har vattenlinjer och -stämpel (ProPatria). Gulvitt, med något ojämna kanter. Ett blad (pag. 181–182) har rivits och förstärkts med konserveringspapper.

Omfång och paginering: Häftet består av ett 42-sidigt hopbundet lägg. Titelsidan har pagineringen 171. med blyerts, sannolikt senare tillagt av annan hand. Topelius paginering från andra bladets rectosida 173.–200. (sista uppslagets båda sidor har pag. 200.). Sista sidan ickepaginerad.

Datering: Första dikten daterad *31/12 36 på slaget midnatt 1/1 37*, och den sista *14/11* [1837].

Skriftbild: Stilen är liten, brunt bläck. Strykningar och ändringar förekommer. Sidorna är mestadels fullskrivna. Sista sidan blank.

Häfte F

Titelblad: *Promenader / I grönt och gult, i hvitt och svart, /i drifvor och blommor, morgonrodnad, / solskenshimmel, aftondunkel, norrsken och mörk natt. / Häftet F. / VI. / Erato. / Z. Topelius. / NyCarleby den 11 December 1838.* Versosidan blank.

Format och papper: ca 17,0 x 10,0 cm. Papperet är vattrat och har vattenlinjer. Gulvitt, med något ojämna kanter.

Omfång och paginering: Häftet är 48-sidigt och består av tre hopbundna lägg: 12 s., 24 s. och 12 s. Topelius egen paginering av titelsidan, 200., har korrigerats med blyerts av annan hand till 201. Topelius paginering från andra bladets rectosida 203.–247. (Pag. 257. korrigerat av annan hand till 247.) Sista sidan ickepaginerad.

Datering: Första daterade dikten (pag. 204.) *12/12* [1838]. Den nästsista dikten är daterad *Juldag 1839*, och den sista anteckningen har titeln *1839–1840 Nyårsnatt*.

Skriftbild: Stilen är ställvis ovanligt liten, brunt bläck. Strykningar och ändringar förekommer. Sidorna är tätt skrivna, men texten täcker ibland bara halva sidan. Sista sidan blank.

Häfte G

Titelblad: *Promenader. / I grönt och gult, i hvitt och svart, / Drifvor och blommor, morgonrodnad, / solskenshimmel, aftondunkel, norrsken / och mörk natt. / Häftet G. / VII. / Polymnia. / Z. Topelius. / Helsingfors den 17 September 1839.* Versosidan blank.

Format och papper: ca 17,4 x 9,7–10,5 cm. Papperet är vattrat och har vattenlinjer och -märke (synligt: & A). Gulvitt, med mörknade, något ojämna kanter.

Omfång och paginering: Häftet består av ett 48-sidigt sytt lägg. Topelius egen paginering 249.–295. Sista sidan ickepaginerad.

Datering: Första daterade dikten (pag. 261.) *Mars 9.* [1838]. Den sista dikten daterad *1840 Oct. 25.*

Skriftbild: Brunt bläck. Strykningar och ändringar förekommer. Sidorna är tätt skrivna, sista sidan blank.

[Häfte H]

Titelblad: saknas. Överst på första sidan dateringen *1840, 41.*

Format och papper: ca 17,5 x 9,7–11,0 cm. Papperet är gulvitt och mörknat.

Omfång och paginering: Häftet är 44-sidigt och består av tre hopbundna lägg om 8 s., 28 s. och 8 s. Topelius egen pag. 299.–342. Sista sidan ickepaginerad.

Datering: Första dikten är daterad *Nov. 2.* [1840], den sista dikten *Junii 8 1841.*

Skriftbild: Stilen är relativt liten, brunt bläck. Strykningar och ändringar förekommer. Sidorna är tätt skrivna, sista sidan blank.

Häfte I

Titelblad: *Promenader / I grönt och hwitt, i gult och svart / Drifvor och blommor, morgonrodnad, / blå himmel, aftondunkel, norrsken / och mörk natt. / Häftet IX. / I. / Calliope. / NyCarleby Midsommarnatt 1841.* Versosidan blank. Titelbladet tunt, brunt och fläckat, yttre kanten och samtliga hörn bortnötta. Upplimmat på stadigt gulvitt papper.

Format och papper: ca 18,0 x 11,0 cm. Papperet är gulvitt.

Omfång och paginering: Häftet är 62-sidigt och består förutom titelbladet av tre hopbundna lägg: 16 s., 28 s. och 16 s. Titelsidan har paginerats 345. med blyerts av annan hand. Topelius paginering från andra bladets rectosida 347.–406.

Datering: Första daterade dikten (pag. 349.) *Junii 24.* [1841]. Den sista daterade dikten (pag. 404.) från *d. 24 Apr. 1842.*

Skriftbild: Stilen är prydlig, brunt bläck. Strykningar och ändringar förekommer. Sidorna är tätt skrivna, men texten täcker ibland bara en del av sidan.

Coll. 244.149. *Mina Nöjen*

Nedanstående manuskripthäften har bundits in i bibliotekets band (19,7 x 12 cm) och försetts med ett maskinskrivet titelblad: ”Topeliuska Samlingen 49. / Ser. I. / Litterära handskrifter. / Bd XII.” På tredje bladets rectosida en maskinskriven innehållsförteckning.

Volymen innehåller häften och lägg i olika format. Pagineringen är Topelius egen, och gjord i övre yttre hörnen på sidorna. Paginering av annan hand förekommer jämsides i några häften. Texten fyller i allmänhet sidorna, med undantag för sista sidorna i häftena. Dikttitlarna i regel understrukna.

Första häftet

Titelblad: *Urval från Mina Nöjen. / 1. / Zachris Topelius 1835.* Innehållsförteckning skriven på versosidan. Bladet är inte paginerat. Förstärkt i kanterna.

Format och papper: 17,0 x 10,2 cm. Papperet är vattnat, har vattenlinjer och -märke (synligt: & A). Gulvitt, ojämna kanter.

Omfång och paginering: Häftet består av ett 32-sidigt sytt lägg samt ett titelblad. Pagineringen av Topelius hand 3.–29. Titelbladet och de sista sidorna således ickepaginerade. En mindre lapp (ca 10,0 x 7,0 cm) är fästad mellan pag. 8. och 9. På lappen finns en version av den dikt som är upptecknad på pag. 9. (*Bilder af Melancholie*); stilen är här mycket liten och en bläckplump täcker en del av lappens ena sida.

Datering: Preciserad datering saknas för de flesta dikter, några har angivet årtal (1834 eller 1835). Verserna på pag. 3. har titeln *På julklappar 1834*, den sista daterade dikten (pag. 29.) har titeln *Långfredagen 1835.*

Skriftbild: Sirlig, relativt liten handstil, brunt bläck. Strykningar förekommer, liksom bläckplumpar.

Andra häftet

Titelblad: *Urwal* [skrivet uppe på sidan; följande i mitten:] *Urwal från Mina Nöjen. / 2. / Zachris Topelius 1835.* Versosidan blank. Bladet är inte paginerat. *Register* på pag. 3.

Format och papper: ca 17,3 x 10,2 cm. Papperet är vattnat, har vattenlinjer och -märke (HONIG). Gulvitt, ojämna kanter.

Omfång och paginering: Häftet består av ett 32-sidigt lägg, men de två sista bladen är bortskurna, och häftet utgör således 28 sidor. Topelius egen paginering från läggets tredje sida, 3.–28. Ett opaginerat blad (16,8 x 10,7 cm), linjerat skrivpapper, är fastlimmat mellan pag. 18. och 19. Bladet innehåller ett utkast till dikten på samma uppslag (*Öfver fjällen går*).

Datering: Ytterst sporadisk. Den första daterade dikten (pag. 9.) har datumangivelsen *1835 d. 2 Junii*, och den sista dikten (pag. 28.) har titeln *Emilie Lindqvist d. 30 Aug. 1837*.

Skriftbild: Sirlig, relativt liten handstil, brunt bläck. Strykningar förekommer endast sparsamt. Ett fåtal korta anteckningar med blyerts i marginalen.

Tredje häftet

Titelblad: *Mina Nöjen. / 3. / Dikt: De bägge grafvarne / Klopstock*. Paginerat med blyerts av annan hand: 33.

Format och papper: Papperet är gråvitt, ojämnt i strukturen och med ojämna kanter.

Omfång och paginering: Häftet består av ett 24-sidigt lägg. Topelius egen paginering från titelbladets versosida, 34. till 55. Sista sidan paginerad 56. med blyerts, troligen av annan hand.

Datering: Endast en daterad dikt, *d. 14 Mars 1836*. (pag. 48.).

Skriftbild: Liten stil, brunt bläck, påfallande många strykningar, mestadels oavslutade utkast.

Coll. 244.150. Ljung Blommornas Bok (I–II) och Zonas Bok (I–III).

Nedanstående manuskripthäften har bundits in i bibliotekets band (19,7 x 12 cm) och försetts med ett maskinskrivet titelblad: ”Topeliuska Samlingen 50. / Ser. I. / Litterära handskrifter. / Bd XIII.” Tredje bladets rectosida: ”Innehåll: Ljung Blommornas Bok 1. pag. 1–32. / Erica Vulgaris. Ljung Blommornas Bok. 2. [pag.] 33–67. / Zonas Bok 1., [pag.] 1–62. / Zonas Bok 2. / [pag.] 63–144. / Zonas Bok 3. / [pag.] 145–188.”

Volymen innehåller fem häften. Pagineringen, Topelius egen, inkluderar titelbladen och är gjord i övre yttre hörnet på sidorna.

Första häftet

Titelblad: *Ljungblommornas Bok. 1. / Helsingfors Palmsöndagen 1838*. Text är skriven på versosidan.

Format och papper: De två första och två sista bladen mäter 17,5 x 11,1 cm, de övriga 18,0 x 11,2 cm. Gulvitt papper.

Omfång och paginering: Häftet består av ett 32-sidigt sytt lägg samt ett interfolierat blad. Paginering av Topelius hand, 1.–30. Sista bladet paginerat 31.–32. med blyerts av annan hand. Ett interfolierat blad mellan s. 16. och 17. ickepaginerat. Pagineringen således gjord på 32 av häftets 34 sidor.

Uppslagens mitt delvis förstärkta. En mindre lapp (21,0 x 8,9 cm), vikt på mitten, är fästad mellan s. 14. och 15.; lappens rectosida är en del av ett brevutkast, daterat *Helsingfors den 5 Maji 1839*. Av hälsningsorden syns *och Vördade Farbror!* På versosidan två fyrradiga strofer (*Lätt som en fågel på ~~qvisten~~ af Linden*), och en längre strof som också nedtecknats på s. 15. i häftet (*Hvar är då dalen*).

Datering: Första daterade dikten (pag. 4.) *1837 Nov. 17*, den sista dikten daterad *1835 April / 1840 October*.

Skriftbild: Prydlig, relativt liten handstil, brunt bläck. Få ändringar. Marginalerna anpassade efter versradernas längd. I prosatext är vänstermarginalen ca 1–2 cm, högermarginalen mindre och ojämn, <1 cm. Relativt stort radavstånd. Titlarna alltid understrukna.

Andra häftet

Titelblad: *Erica Vulgaris. / Ljung Blommornas Bok. / 2.* Versosidan ickepaginerad och blank. Inre kanten förstärkt.

Format och papper: ca 17,5 x 11,0 cm. Gulvitt papper, något fläckat.

Omfång och paginering: Häftet består av två lösa blad (pag. 33.–36.) och ett 32-sidigt sytt lägg (pag. 37.–68). Löpande paginering av Topelius hand: 33.–67. Sista sidan [68] ickepaginerad och blank. En mindre lapp (ca 12,5 x 14,8 cm) är vikt på mitten och fastlimmad mellan pag. 50. och 51.; på rectosidan *Charade (Afskrift)* och på versosidan ett utkast till dikten ”Fågелens visa”.

Datering: Samtliga dikter är daterade, den första *1836 Dec. 31.*, den sista *1841 Maj 20.*

Skriftbild: Prydlig, liten handstil, brunt bläck. Få ändringar. På några sidor har Topelius skrivit alternativa fromuleringar i marginalerna med blyertspenna. Marginalerna anpassade efter versradernas längd. I löpande text (prosa) en jämn vänstermarginal på ca 1–2 cm, högermarginalen mindre och mer ojämn, <1 cm. Relativt stort radavstånd.

Tredje häftet

Titelblad: *Zonas Bok. / Nykarleby den 26 Augusti 1842.* Rectosidan smutsig och fläckad. Versosidan ickepaginerad, med text.

Format och papper: 17,6 x 10,7 cm. Gulvitt papper.

Omfång och paginering: Häftet (62 s.) består av tre ihopsydda lägg samt ett titelblad: efter titelbladet följer ett 12-sidigt lägg (pag. 3.–14.), därefter ett 36-sidigt lägg (pag. 15.–50.) och ett 12-sidigt lägg (pag. 51.–62). Paginering av Topelius hand 1.–62. På sista sidan endast en titel.

Datering: De flesta dikter daterade, den första *Sept. 23* [1842] och den sista *20 April 1844* (pag. 59.).

Skriftbild: Prydlig, liten handstil, brunt bläck. Ändringar och strykningar förekommer, en del dikter oavslutade. Marginalerna anpassade efter versradernas längd. I löpande text (prosa) vänstermarginalen ca. 1–2 cm, högermarginalen mindre och mer ojämn, <1 cm. Raderna tätt skrivna, sidorna fullskrivna.

Fjärde häftet

Titelblad: Häftet har två titelblad. Det första titelbladets papper är vattnat med vattenmärke, mycket nött, solkigt och helt konserverat på versosidan. Rectosidans text: *Zonas Bok. / Andra Häftet.* Andra titelbladets text: *Zonas Bok / Andra häftet. / Helsingfors / Christi Himmelsfärdsdag den 16 Maj 1844. / Zachr. Topelius.* Bladets ytterkanter något slitna. Versosidan blank.

Format och papper: ca 17,3 x 10,5 cm. Första titelbladets bredd 11,0 cm. Kraftigt, gulvitt papper, nedre kanterna svedda från pag. 97.

Omfång och paginering: Häftet består av flera hoplimmade blad och hopsydda lägg: efter första titelbladet följer ett 12-sidigt lägg (pag. 65.–76.), sedan följer ett 16-sidigt lägg (pag. 79.–94.), sidorna 77–78 saknas; därefter ett 28-sidigt lägg (pag. 95.–122.); pag. 123.–132. är dels ihopsydda, dels hoplimmade. Sist i häftet ett 12-sidigt lägg (pag. 133.–144.). Pag. 143. har endast en titel, och pag. 144. är blank.

Datering: De flesta dikter är daterade: den första daterade dikten (pag. 68.) *16 Maj* [1844] och den sista dikten är daterad *3 Junii* [18]48.

Skriftbild: Liten handstil, tätt skriven text. Brunt bläck. Ändringar och strykningar frekventa, en del dikter oavslutade. Bläckplumpar förekommer. Häftets nedre kant är svedda (bruna flagor), texten är inte skadad. Marginalerna anpassade efter versradernas längd. I löpande text (prosa) är vänstermarginalen ca. 1–2 cm, högermarginalen mindre och mer ojämn, <1 cm.

Femte häftet

Titelblad: *Zonas Bok. / Tredje Häftet. / Kuddnäs den 30 September 1848.* Rectosidans innerkant förstärkt. Två dikt titlar skrivna på versosidan.

Format och papper: ca 18,0 x 11,0 cm. Kraftigare papper än i de övriga häftena. Gulvitt, de sista bladen har lossnat.

Omfång och paginering: Paginering 145.–188. Häftet har bestått av flera hoplimmade och hopsyddade lägg som sönderfallit i lösa blad.

Datering: De flesta dikter saknar datering. Den första daterade dikten *1849 Mars 6.* (pag. 150.) och den sista daterade dikten *31 Maj* [18]52. (pag. 186.).

Skriftbild: Liten handstil, förefaller slarvig. Brunt bläck. Åtskilliga ändringar och strykningar. Flera oavslutade dikter, halvskrivna sidor och helt blanka sidor. I prosatext är vänstermarginalen ca 1–2 cm, högermarginalen mindre och mer ojämn, <1 cm.

244.151. *Ohyflade Koncepter*

Anteckningsbok med ljusgula blad, vattrade och med vattenlinjer, av formatet 21,4 x 11,3 cm. Bokens pärm är marmorerad, delvis bortnött färg, ryggen i ljusbrunt läder. Överst på främre pärmens insida med blyerts: ”Topeliuska samlingen 51. / Litterära handskrifter.” Centrerat på titelsidan: *Ohyflade / Koncepter.* Nere till höger: *Helsingfors 17 Mars 1858. / Z. Topelius.* På versosidan en summarisk uppräknings av innehållet med sidangivelser. Volymen innehåller en hel del utkast till de dikter som i en mer renskriven form ingår i *Ungskogen*, Coll. 244.152, som förvaras i samma kapsel.

Paginering: Efter titelbladet har Topelius paginerat samtliga sidor 1.–278.

Datering: Den första dikten är daterad *4 April 58*, och den sista *3 April 1870*.

Skriftbild: Stilen mestadels otydlig, och med åtskilliga strykningar och ändringar. Sidorna är tätt skrivna, men blanka halva sidor förekommer. Texten skriven med brunsvart bläck, som ofta slår igenom papperet.

244.152. *Ungskogen*

Anteckningsbok med ljusgula blad av formatet 21,4 x 11,3 cm, förvaras tillsammans med Coll.

244.151. Mörkbrunt, något slitet band med rygg i ljusbrunt läder. Mitt på pärmens framsida ”Z. T. / 1858” i förgyllt tryck. Överst på främre pärmens insida med blyerts: ”Topeliuska samlingen 51. / Ser. I. / Litterära handskrifter.” Centrerat på titelsidan: *Ungskogen. / Sedan vi fått ett forstväsende, / tillåter man icke mera boskapen / afbeta de unga telningarna.* Nere till höger: *Helsingfors 30 Mars 1858. / Z. Topelius.* Innehållsförteckningen som upptar följande blads bägge sidor, avslutas överst på titelbladets versosida.

Efter bladet med innehållsförteckningen har Topelius paginerat sidorna 1.–221. Därefter följer 41 opaginerade och blanka sidor. *Ungskogen* innehåller mestadels diktmanuskript och tillfällesverser. Det första manuskriptet (dramatiserad allegori) har titeln *Den 5 April* [1858] och de sista verserna står under rubriken *Julklappsverser 1886*. Tre av dikterna är publicerade i *Ljungblommor*, och några i de senare diktsamlingarna.

Stilen är lättläst och stor, ändringarna är relativt få. Brunsvart bläck. Åtta lösa lappar med upplysningar av annan hand om var dikterna är tryckta.

244.176. *Dikter och visor, lyrikmanuskript*

Manuskripten är osignerade. De uppbevaras i tio omslag.

Omslag 2

De sju första verserna till ”Ljungblommor” skrivna på en lapp, 10,5 x 16,6. Gulvitt vattrat papper med vattenlinjer. På versosidan: blyertsskiss föreställande liten flicka lekande med hund, hus och träd i

bakgrunden. Bildtext med svart bläck: *Alexandra Frosterus ritade detta / Och Toini Topelius kompletterade ritningen } den 1 Maj 1860. "Till Emma"*.

"Till Emma", "Höst-taflor" och "Octoberstjernen" är skrivna på ett 12-sidigt lägg, 15,7 x 10,0 cm, paginerat 71.–80. från tredje sidan. Papperet är gulvitt. Läggets har en titelsida med texten "*Blumenlese*" / *från skrifna och oskrifna Ephemerer / PostScriptum*. Läggets har vikmärken och är något fläckat. En strof av "Till Emma" är skriven mitt på läggets andra sida. "Höst-taflor" täcker hela tredje sidan och drygt halva fjärde. Därefter följer "Octoberstjernen" som upptar läggets femte sida. Texten är liten och prydlig, skriven med bläck. Läggets är fullskrivet, förutom sista sidan där texten täcker en tredjedel av sidan.

Omslag 8

"På kullen om våren" och "Baldomero Espartero" är skrivna på ett lägg, 21,5 x 13,3 cm, läggets har vikmärken. Papperet är gulvitt och har ruttmönster. Sidorna har pagineringen 1.–4. Texten är skriven med stor stil och brunsvart bläck, och täcker samtliga sidor. "På kullen om våren" upptar hela första sidan och halva andra, "Baldomero Espartero" täcker resten av sidorna. Datering nere på sista sidan: 1844.

Utkast till dikten "Dröm och Verklighet" (9 versrader) på ett gulnat, slitet blad av formatet 24,8 x 19,8 cm. Versraderna är skrivna på övre halvan av papperets rectosida, och inringade med en tunn blyertslinje. Över titeln antecknat (*detta stycke med fet petit anbegivs*). Under titeln med blyerts: – 10 ca – . En dikt till Emma Thunberg daterad 23 Juni 1851 skriven på sidans nedre halva, och en strof utan titel skriven i högra marginalen, vertikalt i förhållande till den övriga texten. Notskrift på papperets versosida samt ett diktutkast.

Omslag 9:

Renskrift till "De tjugufyra åren" på ett firsidigt lägg, 20,6 x 13,6 cm. Papperet är gulnat och har fuktfläckar och vikmärken. Texten är skriven med bläck, med prydlig handstil, och täcker läggets första sida och halva andra sida.

NB ps Thesleff

Renskrift till "Ynglingens drömmar" i brev till Fredrik Pacius, *Hfrs 22 nov. 1857*. Firsidigt lägg, 27,0 x 20,9 cm. Gulvitt papper med vikmärken. Dikten upptar samtliga sidor. Brunt bläck.